

Sylabus przedmiotu

Przedmiot:	Spektroskopia
Kierunek:	Chemia, II stopień [4 sem], stacjonarny, ogólnoakademicki, rozpoczęty w: 2014
Specjalność:	chemia środków bioaktywnych i kosmetyków
Tytuł lub szczegółowa nazwa przedmiotu:	Spektroskopia
Rok/Semestr:	I/2
Liczba godzin:	30,0
Nauczyciel:	Borowski Piotr, dr hab.
Forma zajęć:	wykład
Rodzaj zaliczenia:	zaliczenie na ocenę
Punkty ECTS:	4,0
Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS (łącznie liczba godzin w semestrze):	15,0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie konsultacji 30,0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie zajęć dydaktycznych 30,0 Przygotowanie się studenta do zajęć dydaktycznych 30,0 Przygotowanie się studenta do zaliczeń i/lub egzaminów 15,0 Studiowanie przez studenta literatury przedmiotu
Poziom trudności:	Średnio zaawansowany
Wstępne wymagania:	podstawy fizyki, chemii fizycznej i chemii kwantowej
Metody dydaktyczne:	• wykład informacyjny
Zakres tematów:	<p>Podstawy spektroskopii. Promieniowanie elektromagnetyczne, intensywność. Formy energii molekuł. Kwantyzacja energii. Widmo (powstawanie, podział), techniki rejestracji (CW, FT – podstawy), podstawowa aparatura. Reguły wyboru. Rozmycie pasm. Równowaga termodynamiczna obsadzeń poziomów. Podstawy analizy jakościowej i ilościowej.</p> <p>Podstawy modelowania struktury cząsteczki. Współrzędne wewnętrzne, wybór. Krzywa i (hiper)powierzchnia energii potencjalnej. Geometria równowagowa cząsteczki. Iteracyjne wyznaczanie geometrii równowagowej cząsteczki w ramach danego przybliżenia kwantowochemicznego – podstawy. Pola siłowe cząsteczki i ich związek ze strukturą.</p> <p>Spektroskopia oscylacyjna. Jednowymiarowy oscylator harmoniczny (reguły wyboru, widmo). Anharmoniczność (reguły wyboru). Drgania normalne i grupowe (podział, przykłady). Podstawy spektroskopii IR i Ramana – typy przejść oscylacyjnych, reguły wyboru, metodyka pomiarów. Aktywność drgań normalnych w spektroskopii IR i Ramana. Drgania grupowe podstawowych klas związków organicznych. Zastosowania spektroskopii oscylacyjnej w analizie jakościowej związków organicznych. Wpływ wiązania wodorowego na widmo oscylacyjne. Rotacyjna struktura subtelna pasm oscylacyjnych – widma oscylacyjno-rotacyjne.</p> <p>Spektroskopia NMR. Spin jądra. Moment magnetyczny jądra i jego oddziaływanie z polem magnetycznym. Istota jądrowego rezonansu magnetycznego. Ekranowanie jąder – mechanizmy, magnetyczna stała ekranowania, widmo NMR. Przesunięcia chemiczne, wzorce. Sprzężenia spinowo-spinowe, stała sprzężenia.</p> <p>Metodyka pomiarów – wpływ siły pola magnetycznego, krzywa całkowita itd. Spektroskopia ^1H NMR: przesunięcia chemiczne, liczba sygnałów na widmie, struktury multipletowe sygnałów. Zastosowania spektroskopii ^1H NMR w analizie związków organicznych. Widmo ^1H NMR a wiązanie wodorowe, wpływ efektów dynamicznych na widmo ^1H NMR. Spektroskopia ^{13}C NMR: podstawy, odsprężanie protonów, przesunięcia chemiczne, liczba sygnałów na widmie, przykłady widm. Widma off-resonance i DEPT.</p> <p>Dwuwymiarowa (2D) spektroskopia NMR (widma ^1H, ^1H COSY, ^1H, ^{13}C HETCOR, HMQC, INADEQUATE): podstawy, informacje strukturalne zawarte w widmach 2D.</p> <p>Spektroskopia elektronowa. Przejścia elektronowe w atomach i cząsteczkach – reguły wyboru. Metodyka pomiarów. Widma elektronowe prostych cząsteczek. Zastosowania spektroskopii elektronowej w analizie związków organicznych: chromofory, auksochromy. Przykłady widm związków z grupami: C=C, C=O, OH, NO₂ itp. Luminescencja. Wykorzystanie spektroskopii elektronowej w analizie ilościowej – przykłady.</p> <p>Spektrometria masowa. Fizyczne podstawy metody. Wybrane metody jonizacji badanych substancji (EI, CI, SIMS, FD, FAB, MALDI i inne). Wybrane analizatory (analizator magnetyczny, kwadropolowy, czasu przelotu, pułapka jonowa). Metodyka pomiarów. Drogi fragmentacji jonów. Widma masowe niektórych grup związków chemicznych. Zastosowanie spektrometrii masowej (wyznaczanie masy cząsteczkowej i wzoru sumarycznego badanego związku).</p> <p>Inne metody spektralne. Widma rotacyjne, widma EPR i inne.</p>
Forma oceniania:	• śródsesemestralne pisemne testy kontrolne

Warunki zaliczenia:	W trakcie semestru odbędą się 4 zapowiedziane pisemne kolokwia (25 pkt. każde). Mogą odbywać się również będą krótkie, niezapowiedziane kartkówki pod koniec wykładu. Do zaliczenia potrzebne będzie uzyskanie 50 punktów. Oceny w zależności od uzyskanych punktów są następujące: 50-59 pkt. - dst, 60-69 pkt. - dst+, 70-79 pkt. - db, 80-89 pkt. - db+, 90-100 pkt. - bdb.
Literatura:	<p>Atkins P. W., <i>Chemia fizyczna</i>, PWN, Warszawa 2001.</p> <p>Borowski P., <i>Wybrane zagadnienia spektroskopii molekularnej</i>, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2005.</p> <p>Kęcki Z., <i>Podstawy spektroskopii molekularnej</i>, PWN, Warszawa 1998.</p> <p><i>Metody spektroskopowe i ich zastosowanie do identyfikacji związków organicznych</i>, (red. Zieliński W., Rajca A.), WNT, Warszawa 2000.</p> <p>Sadlej J., <i>Spektroskopia molekularna</i>, WNT, Warszawa 2002.</p> <p>Silverstein R. M., Webster F. X., Kiemle D. J., <i>Spektroskopowe metody identyfikacji związków organicznych</i>, PWN, Warszawa 2007.</p>
Modułowe efekty kształcenia:	<ol style="list-style-type: none"> 01 Omówić następujące techniki spektralne: spektroskopia IR, Ramana, ¹H i ¹³C NMR, spektrometria masowa 02 Interpretować widma związków chemicznych o umiarkowanym stopniu złożoności i wnioskować na temat ich struktury 03 Powiązać strukturę elektronową cząsteczek z jej właściwościami spektroskopowymi 04 Wskazać wpływ oddziaływań międzycząsteczkowych na widma różnego typu 05 Wnioskować na temat oddziaływań międzycząsteczkowych na podstawie widm 06 Omówić podstawy fizykochemiczne najważniejszych technik spektralnych 07 Posługiwać się fachową terminologią właściwą dla danej techniki spektralnej, tak w odniesieniu do podstaw metody, jak i interpretacji widm 08 Omówić zasadę działania najważniejszych spektrometrów: IR, Ramana, NMR i spektrometrów masowych (w świetle praw fizyki i chemii kwantowej) i podać podstawowe aspekty metodologiczne 09 Określić informacje dostępne w spektroskopii IR, Ramana, NMR i masowej oraz odczytywać je z widm 10 Interpretować najprostsze widma 2D NMR 11 Samodzielnie zaplanować prostą analizę spektralną nowo otrzymanego związku w zależności od założonych celów 12 Interpretować widma IR, Ramana, NMR i masowe (każde indywidualnie i wszystkie kolektywnie, wskazując przy tym korelacje między widmami) oraz wnioskować na temat struktury związków chemicznych na ich podstawie 13 Określić charakter związku chemicznego na podstawie widm IR i Ramana 14 Podać podstawowe informacje strukturalne na podstawie widm NMR i masowych 15 Omówić widma typowych związków w świetle ogólnych praw obowiązujących w chemii organicznej 16 Omówić fizykochemiczne aspekty technik spektralnych w świetle praw fizyki i chemii kwantowej 17 W razie potrzeby wnioskować (w sposób uproszczony) na temat badanego układu na podstawie innych technik spektralnych (np. ¹⁴N, ¹⁵N, ³¹P itd. NMR) po uprzednim samodzielnym zapoznaniu się ze stosowną literaturą